

УД К 681.3

Костюк О. О., Чуприна Д. В.

СТВОРЕННЯ МУЛЬТИСЕРВІСНОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНОЇ МЕРЕЖІ В РАМКАХ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Розглянуто сучасний підхід до реалізації транспортної функції «електронного уряду», яку має забезпечувати єдина національна мультисервісна телекомунікаційна мережа, побудована на базі Національної системи конфіденційного зв'язку (НСКЗ).

Електронне урядування

Сьогодні існує багато різноманітних визначень цього терміна. У вузькому сенсі «електронне урядування» можна охарактеризувати як «автоматизацію процесу постачання державних послуг». Але роботи з розвитку «електронного урядування» вже давно вийшли за рамки цього визначення. На даному етапі під «електронним урядуванням» розуміється безперервна оптимізація процесу постачання послуг, політичної участі громадян та урядування шляхом зміни внутрішніх та зовнішніх відносин за допомогою технічних засобів, Інтернету та сучасних ЗМІ. У моделі «електронного урядування» виокремлюють чотири сфери взаємовідносин: державних органів із громадянами (G2C – government-to-

citizen), держави з приватними компаніями (G2B – government-to-business), державних органів із їхніми співробітниками (G2E – government-to-employee), різних державних органів із органами державного управління (G2G – government-to-government) (рис. 1).

Отже, цілями електронного урядування є:

- Оптимізація надання урядових послуг громадянам та бізнесу.
- Підвищення ступеня участі всіх виборців у процесах управління та керівництва державою.
- Підтримка та розширення можливостей самообслуговування громадян.
- Зростання технологічної обізнаності та кваліфікації громадян.
- Зниження дії географічного фактора.

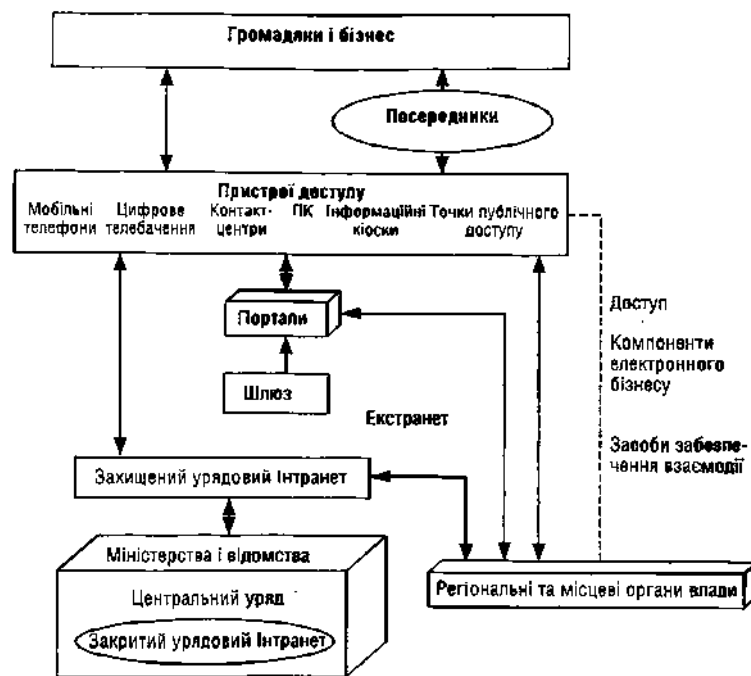

Рис. 1. Архітектурна модель «електронного уряду»

Створення «електронного уряду» має забезпечити не тільки більш ефективне та менш затратне адміністрування, а й кардинальну зміну взаємовідносин суспільства з урядом. У результаті це приведе до вдосконалення демократії та підвищення відповідальності влади перед народом.

Програму «Електронна Україна» презентовано у квітні 2003 року. Її попередня вартість – 10–12 млрд грн., розрахованих до 2010 року. Фундаментом для побудови «електронного уряду» став єдиний веб-портал органів виконавчої влади (www.kmu.gov.ua), який введено в дію у листопаді 2002 року.

Досвід інших країн свідчить, що комп'ютерні технології «електронного урядування» покращують взаємодію державних структур, зменшують їх непродуктивну працю. Нині «електронне урядування» охоплює багато різноманітних ІТ-систем, починаючи від закупівлі та керування ідентифікаційними картками до хвороб електронних карток та онлайн-голосувань. Така доступна кожному електронна інформаційна система органів виконавчої влади вже діє в багатьох розвинених країнах. Середній рівень використання «електронного урядування» населенням розвинених країн сьогодні вже перевищує 26 %. Найбільше зацікавлення для населення становлять електронні сторінки місцевих органів влади: 55 % громадян потрібна інформація місцевого рівня, 20 % – інформація на рівні району й області та 25 % – інформація міністерств та відомств. Однією з перших країн,

у якій з'явилося «електронне урядування», стала Канада, другою – Сінгапур, а за ними одразу ж – США та Австралія.

Маючи об'єктивні показники роботи державного органу, у життєдіяльності якого, як і в будь-якій комерційній структурі, можна виділити послідовність бізнес-процесів, з'являється можливість оцінити організацію цих процесів у цілому та кожного окремо. Це дає змогу проводити в організаціях реінжиніринг внутрішніх бізнес-процесів із використанням методик та інструментів, які широко використовуються комерційними структурами. Урядовці чомусь уникають називати ділові процеси в своїх органах бізнес-процесами, а, наприклад, торги на поставку товарів для державних органів та надання їм різноманітних послуг – державним бізнесом. Хоча, наприклад, у США навіть виходить журнал для державних службовців «Бізнес держави», у якому представники бізнесу діляться досвідом та методами ефективної роботи з державними службовцями.

Загалом, важливо відрізнити уряд із упровадженим електронним інтерфейсом (онлайн-уряд) від «електронного уряду». Різниця тут приблизно така сама, як між електронною комерцією та електронним бізнесом. Зазвичай «електронний уряд» завжди пов'язаний із громадянами через онлайн-інтерфейс, але не завжди онлайн-уряд є «електронним урядом», який потребує серйозної перебудови традиційних форм діяльності.

Сучасні інформаційні технології надають широкий вибір інструментів для організації «електронного уряду», відпрацьованих як на концептуальному, так і на практичному рівнях. Це й системи управління електронними документами, і бази даних, і веб-портали, і багато інших. Але, все одно, базою для реалізації проектів за зазначеними напрямками має стати єдина мультисервісна телекомунікаційна мережа, роботи зі створення якої тривають в Україні.

Мультисервісна національна телекомунікаційна мережа підтримки діяльності державних службовців України

Сучасні умови швидкої трансформації економіки та суспільства України в контексті курсу на європейську інтеграцію збільшують вимоги до якості роботи державного апарату, що, як наслідок, активізує процес реформування державних інститутів влади.

Звичайно, сам процес не має супроводжуватися погіршенням координації між органами, дублюванням їх функцій, зниженням якості управлінських рішень, збільшенням бюджетних коштів на утримання державного апарату і, як наслідок, підриву авторитету державної влади в суспільстві. Адже без використання сучасних технологій зростання навантаження на службовців призводить до збільшення їхньої кількості і браку кваліфікованих кадрів (рис. 2).

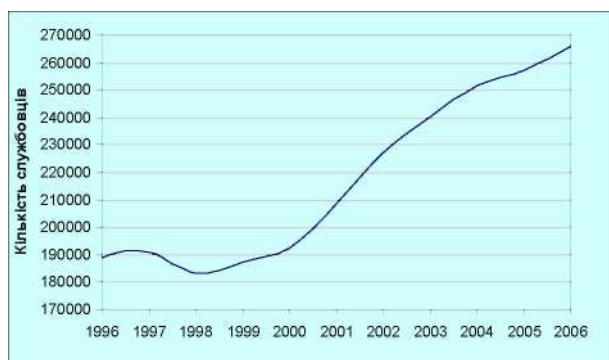

Рис. 2. Зростання кількості державних службовців

Президентом України і Кабінетом Міністрів, починаючи з 2002 року, розпочато реалізацію проекту електронного урядування в Україні. Пріоритетним завданням розвитку інформаційного суспільства є надання інформаційних послуг шляхом використання електронної інформаційної системи «електронний уряд», яка забезпечить інформаційну взаємодію органів виконавчої влади між собою, з громадянами, юридичними особами на основі сучасних інформаційних технологій.

Транспортну функцію «електронного уряду» має забезпечувати єдина національна мультисервісна телекомунікаційна мережа, побудована на базі НСКЗ, яка має розгалужену структуру по всій Україні й постійно вдосконалюється. Сьогодні вона об'єднує 39 органів виконавчої влади в Києві, а також 9 обласних центрів. Для автоматизації процесів «електронний уряд» має бути інтегрований на єдиній технологічній платформі інформаційно-аналітичної системи органів виконавчої влади.

Цілі створення національної мультисервісної телекомунікаційної мережі

• Створити новий потужний механізм реформування державної служби та перейти до концепції «електронного службовця» - основи електронного урядування та електронної держави.

• Спростити та прискорити взаємодію державних службовців, значно підвищити ефективність міжвідомчих комунікацій незалежно від місцезнаходження співробітників.

• Упровадити значну кількість телекомунікаційних сервісів (на базі технологій IP, video, сумісна робота) та за рахунок цього значно збільшити продуктивність праці, оперативність взаємодії держави з громадянами та суспільством.

• Створити умови особистого професійного розвитку державних службовців із набором відповідних телекомунікаційних та програмних сервісів.

• Зробити процес професійної діяльності державного службовця сучасним, цікавим та привабливим.

Мультисервісність полягає в тому, що всі необхідні послуги (сервіси) можуть бути реалізовані на базі єдиного мережного рішення. Мультисервісна телекомунікаційна мережа дасть змогу реалізувати якісно новий рівень роботи державних службовців, забезпечити їх необхідними інструментами, перетворити на **електронних службовців**.

Завдяки впровадженню «електронного пакета» й побудові телекомунікаційної мережі підтримки державних службовців:

• з'явиться можливість впровадити на базі мережі не тільки телекомунікаційні сервіси, а й електронні сервіси, такі як документообіг, портал, кадрова база даних, система персонального розвитку службовців тощо;

• взаємодія міністерств, державних органів та державної служби перейде на новий, сучасний та ефективний рівень;

• буде забезпечено механізм трансформації державної служби, перехід до концепції елек-

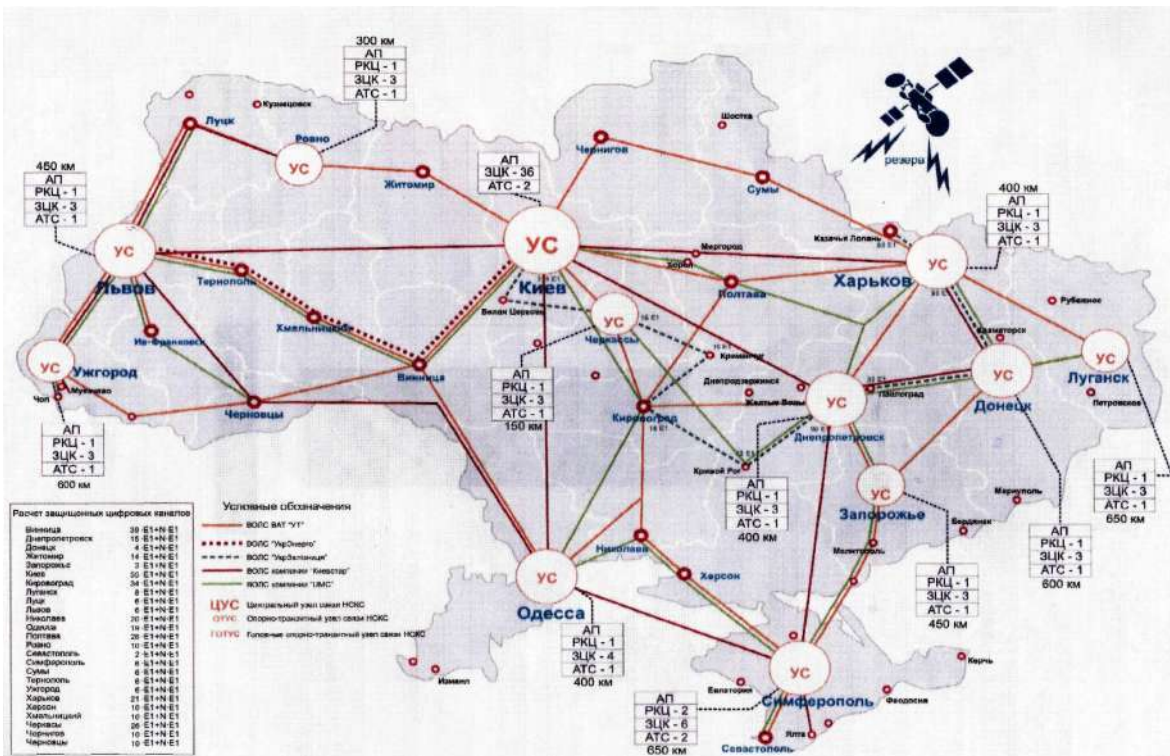

Рис. 3. Генеральна схема транспортної мережі НСКЗ

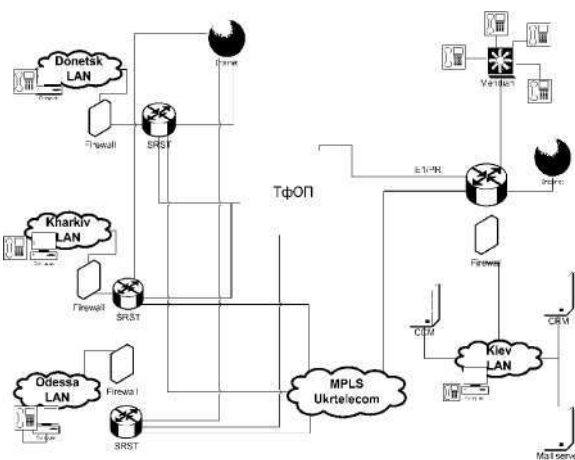

Рис. 4. Топологія мережі державної служби України

тронної служби та відповідно «електронного урядування»;

· підвищиться ефективність роботи існуючих систем, їх комунікації та взаємодія.

Створення єдиної національної телекомунікаційної мережі для державної служби збільшить ефективність управління, дасть змогу оперувати даними 24 години 7 днів на тиждень, підвищить кваліфікацію державних службовців і, звичайно, матиме економічні переваги.

Для України в цілому це забезпечить прозорість у діяльності державних органів, реальний розвиток електронного урядування, впровадить якісно нові комунікації між державними органами, що в свою чергу збільшить ефективність виконання державних програм.

1. Клименко І. В., Ліньова К. О. Технології електронного урядування. Бібліотека молодого державного службовця.— К.: Центр сприяння інституційному розвитку державної служби, 2006.— 191 с.
2. Електронне урядування.— www.kmu.gov.ua
3. Презентація CISCO Systems для Головного управління державної служби України «Мультисервісна національна телекомунікаційна мережа підтримки діяльності державних службовців України».— www.center.gov.ua
4. Презентація впровадження електронного урядування в Україні та перспектив розвитку технологій «електронного міністерства» в Головдержслужбі України (Київ, 17 квітня 2007 року).— www.center.gov.ua
5. Ерофеев Е. Електронное правительство: как приблизить чиновника к гражданину.— www.connect.ru
6. Дрожжин В., Штрик А. Электронное правительство информационного общества.— www.pcweek.ru

O. Kostiuk, D. Chupryna

**CREATION OF NATIONAL MULTISERVICE TELECOMMUNICATION
NETWORK IN THE FRAMEWORK OF E-GOVERNMENT DEVELOPMENT
IN UKRAINE**

Modern approach is considered for realisation e-government transport function which must be supplied by the single National Multiservice Telecommunication Network. It is constructed on the National System of Confidential Contact.